

**EHDOTUS MAL-VERKOSTON
TOIMINTA- JA
TALOUSSUUNNITELMAKSI
V. 2014**

(ohryn 18.12.2013 käsittelyyn)

MAL-verkoston tavoitteet

MAL-verkosto on kansallinen toimija, jonka päätarkoitus on tukea verkoston jäsenseutuja yhdyskuntarakenteen kehittämisessä. Työssä tuetaan jäsenyhteisöjen MALPE-yhteensovittamistyötä, madalletaan organisaatio- ja aluetasojen välisiä raja-aitoja sekä jalkautetaan uusinta tutkimustietoa kaupunkiseuduille kestävän ja elinvoimaisen yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi sekä jäsenseutujen omat strategiset tavoitteet huomioiden.

Verkoston toiminnassa korostuvat seutu- ja yhteistyönäkökulmat ja sopimuksellinen kaupunkipolitiikka. Tavoitteena on kehittää jäsenseutujen tarpeisiin perustuvia MAL-ohjauskeinoja, -suunnitteluprosesseja ja toteutuksen välineitä sekä levittää olemassa olevia hyviä käytäntöjä. Toimintatapoina ovat kaupunkiseuduille sovitettu tukityöpajat ja sparraukset, asiantuntijaseminaarit, selvitys- ja kehityshankkeet sekä aktiivinen viestintä. Esitetyt toimenpiteet toteutetaan sekä itsenäisesti verkoston toimesta että MAL-kehittämistyössä olevien yhteistyökumppaneiden kanssa. MAL-verkoston koordinaation vastuuhenkilöt verkottuvat aktiivisesti uusiin sidosryhmiin ja yhteensovittavat jäsenseutujen ja yhteistyökumppaneiden toiminnallisia tavoitteita.

MAL-verkosto toimii kansallisen kaupunkipolitiikan strategisten linjausten toteuttajana ja tukee valtiosapuolen ja kaupunkiseutujen yhteistoimintana MALPE-aiesopimusmenettelyn kehittämistä, Kasvusopimusmenettelyä sekä kaupunkiseutujen MAL-työtä kuntaliitosprosesseissa.

Vuonna 2014 on tarkoitus toteuttaa verkoston toiminnan arviointi, jonka pohjalta toimintamalli sovitetaan tuleviin tarpeisiin v. 2015 eteenpäin.

Kumppanit

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä toimii verkoston isäntäkuntana. Muut verkostoalueet ovat: Joensuun seutu, Jyväskylän seutu, Kotkan-Haminan seutu, Kouvolan kaupunki, Kuopion kaupunki, Lahden seutu, Oulun seutu, Pietarsaaren seutu, Porin seutu, Salon seutu, Seinäjoen kaupunkiseutu, Tampereen kaupunkiseutu, Turun seutu, Vaasan seutu, Ylä-Savo sekä uutena Helsingin seutu (yhteistyöorganisaatiot Helsingin seudun liikenne, Helsingin seudun ympäristöpalvelut sekä Uudenmaan liitto).

Valtakunnallisia jäseniä ovat valtio-osapuolen toimijat (VM) TEM, LVM, YM, ARA ja LIVI, ELY sekä Suomen Kuntaliitto.

Lisäksi kumppaneina toiminnassa ovat Yliopistoedustajat, Aalto/ YTK, Tampereen yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto ja Turun yliopisto (Turun kaupunkitutkimusohjelma), konsultit, Motiva, Pyöräilykuntien verkosto, SYKE ja Tekes.

Toimintasuunnitelma

Verkoston vuoden 2014 toimintasuunnitelman runkona ovat jäsenseuduilta saadun palautteen ohella (kirjekysely 25.11 – 5.12.2013), ohjausryhmän linjaukset toiminnallisista painotuksista, muilta sidosryhmiltä (mm. Valtio-osapuolen MAL-aiesopimustyöryhmä) saadut näkemykset sekä omat kehittämisideat. Strategisia painopisteitä on valittu rajallinen määrä, jotta toimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan lisätä ja verkoston rajallisia resursseja kohdentaa tehokkaammin.

Verkoston painopisteitä v. 2014

A. MAL-verkoston tuki valtion ja kaupunkiseutujen MALPE-aiesopimusmenettelyn ja Kasvusopimusmenettelyn kehittämiseen MAL-teemojen osalta

- ▶ Menettelyn onnistumiset ja pullonkaulat, tuki väliarvioinnille
- ▶ Kuntarakenteen muutoksiin varautuminen MALPE-työssä
- ▶ Hyvien käytäntöjen levittäminen kansainvälisistä MAL-malleista, kv-vertaistuki
- ▶ Palveluverkkojen konseptointi

B. Asemanseutujen kehityshankkeiden yhteensovittaminen kaupunkikehityshankkeisiin, valtakunnallinen vertaistuki, raideliikenteen, asumisen ja palvelujen yhteistarkastelu, matkaketjujen sujuvoittaminen raideliikenteen asemille ja seisakkeille, pysäköintitarkastelut

- ▶ Asemanseutujen kokonaisvaltaiset hankkeet; koko verkosto/kasvusopimukset & seutukohtaiset tarpeet
- ▶ Liityntäpysäköinti, matkaketjut, sekoittuneet toiminnot
- ▶ Kansainvälinen vertaistuki

C. Täydennysrakentaminen yhdyskuntarakenteen sisällä, laadukkaat ja eheyttävät asuinympäristöt, keskitehokas asuminen, yhteisvastuullinen asuntopolitiikka

- ▶ Tiivistämisen laatutekijät, viherympäristö, ranta-alueet
- ▶ Palveluverkkotarkastelu, joukkoliikenne
- ▶ Pysäköintitarkastelut, autopaikkanormit
- ▶ Kansainvälinen vertaistuki

D. Kehityskäytävien MALPE-suunnittelu jäsenseuduilla

- ▶ Yhteissuunnittelualueet, maankäytön profilointi ja tehostaminen
- ▶ Liikenneinfra seudun sisällä, toimintojen sijoittuminen
- ▶ Kokonaisvaltainen kilpailukyky, älyliikenne
- ▶ Kestävä aluerakenne

Toiminta ja alustavat ajankohdat

Seminaarit ja asiantuntijatyöpajat

Seminaarit ja asiantuntijatyöpajat linkittyvät kiinteästi painopisteisiin ja niiden tarkoituksena on edistää **kaupunkipolitiikan ja kaupunkiseutujen yhteisiä tavoitteita**. (Ajankohdat on esitetty vuosineljänneksittäin; kevät, kesä, syys, talvi).

Seminaarit

Täydennysrakentaminen ja palveluverkko-seminaari (kevät-kesä 2014)

O=ohjausryhmän linjaus)

Kumppanit: YM, ARA, Kuntaliitto, jäsenseudut, Syke, yliopistot

Tavoite ja sisältö: Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen, asuinalueiden täydennysrakentaminen ja eheyttäminen, elinvoiman varmistaminen, palveluverkkojen konseptointi ja erityisosaaminen.

Asemanseutujen kehittäminen osana MALPE-työtä (kevät-kesä 2014) **O**

Kumppanit: Kasvusopimus/ MAL-osio, TEM, LIVI, MAL-verkosto

Tavoite ja sisältö: Maankäytön tehostaminen raideliikenteen vaikutusalueilla, asemanseutujen kehittäminen, liityntäpysäköinti.

Kuntaliitosseutujen rakenneseminaari (kevät-kesä 2014)

Kumppanit: valtiovarainministeriön kuntarakenteen tukityöryhmä, Pori

Tavoite ja sisältö: Kestävän yhdyskuntasuunnittelun yhdistäminen uusiin kuntarakenteisiin

Kehityskäytäväseminaari (syys 2014)

Kumppanit: tärkeimmät kehityskäytävät Suomessa (mm. E-18 käytävä, HHT – vyöhyke), vyöhykkeiden kiintopistekaupungit, valtio-osapuoli, Kuntaliitto

Tavoite ja sisältö: Kehityskäytävien maankäyttöä ja käytävien kilpailukykyä kehittämisen edistämisen kokonaisvaltaisesti kestävän ja tiivistyvän alue- ja yhdyskuntarakenteiden periaattein, työkalut yhteissuunnittelualueiden ja

profiileiltaan eri tyyppisten vyöhykkeiden muodostamiseen, asukkaiden ja yrityselämän huomioiminen, liikenteen suunnittelu käytävien sisällä.

Vuosiseminaari (talvi; joulukuu 2014) Jos on jo näin monta – tarvitaanko?
Tavoite ja sisältö: esitellään keskeisiä vuoden aikana saavutettuja tuloksia.

Työpajat

MAL-aiesopimusten jatkotyöpaja (kevät 2014) O (ohryn määrittämä painopiste
17.9.13)

Kumppanit: MAL-aiesopimusten valtio-osapuoli, MALPE-seudut, yliopistot

Tavoite ja sisältö: onnistumisten ja kehittämistarpeiden analysointi / johtopäätökset ja tuki väliarvioinnille

Kansainväliset MAL-yhteistyömallit (kevät 2014) O

Kumppanit: YM, Kuntaliitto, Helsingin seutu, verkosto, (Syke, Tay, Aalto?)

Tavoite: Kansainvälisistä malleista oppia alueille; metropolialue- ja seutuhallintomallien tarkastelu suomalaisten suurten k-seutujen tarpeisiin

Kestävän liikkumisen ohjaaminen (kesä 2014)

Kumppanit: yhteistyössä ENDURANCE-hankkeen kanssa; Motiva, YM, LIVI, Kuntaliitto, Eurocities- ja ICLEI-verkostojen suomalaisjäsenet

Sparraukset

Sparraukset ovat räätälöityjä työpajoja ja toimenpiteitä, jotka liittyvät jäsenseutujen yksilöidympiin kehittämistarpeisiin. Sparraukset toteutetaan verkoston koordinaation tuella, tarjoamalla seuduille asiantuntija-apua (valtionhallinto, konsultit, yliopistoedustajat) sekä vertaistukea (muut jäsenseudut) useimmiten 1-2 päivän mittaisina sparrausessioina tai seututyöpajoina. Vuonna 2013 aloitettuja seutukohtaisia sparrauksia jatketaan vuonna 2014: yritysvoorovaikutusten työpajat (Kotka/Hamina, joulukuu 2013 ja helmikuu 2014), seudulliseen rakennemalliin sitouttaminen (Pietarsaari) sekä vanhuspalveluiden uudistunut asuntotuotanto (Iisalmi). Verkoston koordinaatio varautuu sparraamaan jokaisella jäsenseudulla kaudella 2013-2014.

Vaasa: Yritysvoorovaikutus (23.1.2014)

*Tavoite ja sisältö: Seudullisen elinkeinostrategian
maankäyttölouottuvuudet ja yritysalueiden profilointi*

Kylien Salo (helmikuu 2014)

Osana Kylien Salo-hanketta

Tavoite ja sisältö: Maankäytön ja haja-asutusalueen asuntotuotannon ohjauksen toteutus kylärakennetta ja kylien elinvoimaa vahvistavaksi.

Maapaikka jatkosparraus (kevätkausi 2014)

Jatkotapaaminen ja arviointi Aalto-yliopiston (YTK) hallinnoiman Maapaikka-hankekokonaisuuden konseptin ja tulosten jalkauttamisesta seuduilla. Maapaikka-hanke tuotti tietoa paikkatiedon hyödyntämisen nykytilasta maaseudun maankäytön ja palveluiden suunnittelussa seitsemällä suomalaisella seudulla. Näistä MAL-verkoston jäsenseutuja ovat Kouvolan kaupunki, Kotkan-Haminan seutu, Salon kaupunki, Seinäjoen ja Tampereen kaupunkiseudut.

Joensuu: seudullinen MATO-ohjelma (kevätkausi 2014)

Joensuun kaupunki, Liperi ja Kontiolahti, verkosto

Tavoite ja sisältö: Ulottaa Joensuun kaupungin Mato-ohjausmenetelmä kattamaan keskeisen ydinrakenteen Liperiin ja Kontiolahteen.

Asemanseudut keskellä kaupunkia – Seinäjoki (kevätkausi 2014)

Seinäjoen aloitteesta, Seinäjoen SmartStation, Joensuun Symmetrinen kaupunki, Jyväskylä, Pori, muita?

Tavoite: kehittää asemanseutujen hankkeita keskeisinä kaupunkikehityshankkeina, älysovellusten mahdollisuudet

Pysäköintiratkaisut täydennysrakennuskohteissa – Turku (kevät-kesäkausi 2014)**Viherympäristön huomioiminen täydennysrakentamisessa – Tampere (kesäkausi 2014), menettelytapakysymykset****Hankkeet****Yritysvuorovaikutus, Kotka-Hamina (tammi-helmikuun vaihe)**

Livady Oy, MAL-verkosto, Kotkan kaupunki ja Cursor Oy

Tavoite: Työstetään vaiheessa 1 löytyneitä kärkihankkeita ja –alueita konkreettisesti työpajatyöskentelynä. Strateginen seutufoorumi –ajatus: oleellisten kehitysteemojen tunnistaminen, niihin liittyvien toimijoiden sitouttaminen ja alustavat maankäytön ideat – aluetytologiat. Eräänlainen luonnos yritysten seudullisesta teemakaavasta.

Julkaisu- ja viestintätoiminta

- *Painettu julkaisu* jäsenseutujen kehityskäytävien MALPE-suunnittelun käytännöistä, ongelmista sekä kehittämistarpeista ja/tai valtion ja kuntien välisestä MALPE-sopimusmenettelyn pullonkaloista ja kehitystarpeista seuraavaa MALPE-kierrosta varten
- *Sähköiset julkaisut* pienimuotoisista selvityshankkeista
- *Verkostokirjeet* (4 -5 kpl)
- Tiedotus ja markkinointi, muu viestintä

Verkosto jatkaa aktiivista tiedotusta jäsenseuduille, rahoittajille sekä muille keskeisille sidosryhmille. Verkoston kotisivut (www.-mal-verkosto.fi) toimivat keskeisenä tiedottamisen välineenä. Verkkosivuja täydennetään videoklipeillä mielenkiintoisista ajankohtaisista MALPE-kehittämiskysymyksistä, nykyisen blogin paikalle. Verkoston some-viestintää aktivoidaan Twitterin, Linked In-palvelun tai facebook:n kautta. Verkoston koordinaattorit tuottavat verkoston toimintaa ja tuloksia kuvaavia artikkeleita, kommentteja tai katsauksia myös muualla julkaistaviin julkaisuihin ja ulkopuolisiin julkaisukanaviin (v. 2013 mm. Alueintegraattori, ProSum-julkaisu, Kunnallistieteen Aikakauskirja, Rakennettu Ympäristö-lehti). Verkoston koordinaatio esittää ajankohtaiskatsauksia jäsenseuduilla sekä sidosryhmien tapahtumissa.

Muu toiminta

Ohjausryhmä jatkaa toimintaa kokoontumalla noin neljä kertaa vuodessa. Verkostokoordinaatio: verkostoa koordinoivat projektipäällikkö ja erikoissuunnittelija (yht. 2 henkilötyövuotta).

Koordinointitehtäviin kuuluvat verkoston yleis- ja taloushallinto, toiminnan suunnittelu, yhteydenpito verkostojäseniin ja sidosryhmiin sekä yleinen viestintä, tulosten välittäminen ja jalkauttaminen seuduilla, julkaisutoiminta, aluekäynnit.

Kesällä palkataan korkeakouluharjoittelija. Työtehtävien sisältö tarkennetaan v. 2014 alkupuolella.

Verkosto tuottaa kyselyjä jäsenseutujen edustajille ajankohtaisista MALPE-aiheista.

MAL-verkoston kaltaisia ja ministeriörahoitteisia muita valtakunnallisia kehittämisverkostoja ovat mm. Luovien alojen verkosto (www.luovasuomi.fi) sekä Innovaatioverkosto (www.innovaatioverkosto.fi). MAL-verkoston vastuuhenkilöt neuvottelevat ko. verkostojen kanssa ensi vuoden yhteistyömahdollisuuksista.

Taloussuunnitelma

MAL-verkoston toiminnan rahoittavat TEM, LVM, YM, Suomen Kuntaliitto, ARA ja verkoston jäsenalueet. Vuonna 2014 MAL-verkoston jäseneseutujen yhteenlaskettu rahoitusosuus on 99 000 euroa (48 %) ja muiden rahoittajien yhteensä 106 000 euroa (52 %).

TEM	30 000
LVM	30 000
YM	30 000
ARA	10 000
Kuntaliitto	6 000
Helsingin seutu	9 000
Muut kaupunkiseudut (15 * á 6 000)	90 000
Yhteensä	205 000

MAL-verkoston henkilöstömenot muodostuvat projektipäällikön ja suunnittelijan palkka- ja henkilösivukuluista. Palvelujen ostot muodostuvat mm. atk-palveluista, posti- ja telepalveluista, kirjanpidon, maksuliikenteen ja palkanlaskennan palveluista, sekä painatuksiin, ilmoituksiin ja viestintään liittyvistä palveluista. Palvelujen ostoissa ovat mukana myös MAL-verkoston henkilöstön matkustukseen ja koulutukseen liittyvät kulut sekä erilaisten tapahtumien järjestämiseen liittyvät kulut ja konsulttipalkkiot. Kustannuksissa huomioidaan myös korkeakouluharjoittelijan 3 kk työstä aiheutuvat menot (arvio on 5.000 €).

Aine-, tarvike-, tavara- ja muut menot muodostuvat MAL-verkoston tarvitsemista käyttökulutustavaroista. Toimitilavuokra on budjetoitu käytettyjen neliöiden mukaisessa suhteessa.

MAL-verkoston taloussuunnitelma vuodelle 2014 (28.11.2013)

	TAE	TAE	Muutos	Muutos
MAL-VERKOSTO	2013	2014	€	%
Myyntitulot/verk.jäsenet	90 000	99 000	9 000	9,1 %
Muut tuet ja avust.	126 000	106 000	-20 000	-15,9 %
Tulot yht.	216 000	205 000	-11 000	-5,1 %
Palkat ja palkkiot	103 200	101 500	-1 700	-1,6 %
Sivukulut	20 700	20 300	-400	-1,9 %
Henk.kulut yht.	123 900	121 800	-2 100	-1,7 %
Palvelujen ostot	73 600	65 100	-8 500	-11,6 %
Vuokrat	10 000	10 800	800	8,0 %
Tarv., yms.	4 500	3 300	-1 200	-26,7 %
Kaluston hankinta	4 000	4 000	0	0,0 %
Menot yht.	216 000	205 000	-11 000	-5,1 %
Toimintavuoden tulos	0	0	0	0,0 %

Tämän hetken arvion mukaan kuluvalta vuodelta kertyy ylijäämää arviolta 72.000 €. Summa tarkentuu vuodenvaihteen jälkeen, mutta se olisi tarkoitus käyttää v. 2014 seminaareihin, työpajoihin, sparrauksiin, hankkeisiin sekä muihin ostopalveluihin.

Seminaarien, työpajojen, sparrausten ja hankkeisiin kustannuserittely 32.000 € + 72.000 € (yhteensä 104.000 €) toiminnoittain:

Seminaaritoiminta   => 5 * 3.000 € = 15.000 €

Työpajat ja sparraukset   => 10 * 2.500 € = 25.000 €

Julkaisut ja muu tiedotus => 10.000 €

Hankkeet
Kehityskäytävä, muita?   => 30.000 €

Korkeakouluharjoittelija   => 5.000 €

Kansainväliset yhteydet   => 4.000 €
(ulkomaan seminaari ym.)

Muut ostopalvelut
mm. väliarviointi   => 15.000 €

YHTEENSÄ   104.000 €